

Список використаних джерел:

1. How many Ukrainian refugees are there and where have they gone? *BBC News*. URL: <https://www.bbc.co.uk/news/world-60555472> (дата звернення: 19.05.2023).
2. Ukraine war is economic catastrophe, warns World Bank. *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/news/business-60610537> (дата звернення: 19.05.2023).
3. 21–22 червня 2023 року Велика Британія спільно з Україною проведуть у Лондоні міжнародну Конференцію з питань відновлення України (URC 2023). URL: <https://ua.unc-international.com/> (дата звернення: 20.05.2023).

Кулага І.В., к.е.н., доцент,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Київ, Україна

Федоров О.С., аспірант,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Kulaga I.V., Ph.D., Associate Professor,

Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman,
Kyiv, Ukraine

Fedorov O.S., Postgraduate Student,

Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman,
Kyiv, Ukraine

THE PROSPECTS OF DIGITAL TRANSFORMATION IN THE PUBLIC SECTOR OF THE UKRAINIAN ECONOMY IN THE POST-WAR PERIOD

***Abstract.** The role of digital technologies in transforming the public sector economy is disclosed. It outlines the problems and identifies the prospects of digital transformation in the public sector of Ukraine in the post-war period. A wide range of directions aimed at implementing technology and digital solutions to enhance management efficiency, ensure accessibility, and improve the quality of public services are examined.*

Цифрові технології відіграють вагому роль у трансформації державного сектору економіки. Впровадження цифрових технологій здатно призвести до істотних змін у державному управлінні та зробити державний сектор економіки України більш ефективним. Актуальність цифровізації державного сектору полягає у тому, що цифрові технології дозволяють:

- забезпечити швидкий та зручний доступ до державних послуг для громадян та бізнесу: електронні документи, онлайн-сервіси та електронна ідентифікація спрощують процеси отримання документів, оплати податків, отримання дозволів та інших послуг, що допомагає зробити послуги більш зручними та доступними для користувачів;
- автоматизувати рутинні процеси та зменшити потреби у фізичних ресурсах, таких як папір, друк, приміщення для зберігання документів тощо, що дозволяє знизити витрати, підвищити продуктивність праці та ефективність діяльності державних органів;
- надати засоби для збору, аналізу та використання великих обсягів даних для прийняття кращих управлінських рішень;
- здійснити публікацію даних у відкритому форматі та забезпечити доступ до них громадськості, що сприяє прозорості діяльності державних органів;
- швидко реагувати на кризові ситуації, впроваджувати нові політики та програми, що сприяють розвитку електронного урядування та електронного участі;
- забезпечити розвиток цифрової економіки, оскільки цифрова трансформація державного сектору стимулює інновації, підтримує стартапи та підприємництво, сприяє розширенню електронної комерції та залученню інвестицій.

Цифрова трансформація державного сектору включає широкий спектр напрямів, спрямованих на впровадження технологій і цифрових рішень з метою підвищення ефективності управління, забезпечення доступності та якості державних послуг і здійснюється в рамках реалізації політики цифровізації країни. Ще у 2019 році новостворене Міністерство цифрової трансформації України визначило цифрову трансформацію як пріоритетну політику, з досягненням до 2024 року таких цілей: 100 % публічних послуг мають бути доступні громадянам та бізнесу онлайн; 95 % транспортної інфраструктури, населених пунктів та їхні соціальні об'єкти мають отримати доступ до високошвидкісного інтернету; 6 млн українців мають бути залучені до програми розвитку цифрових навичок; частка ІТ-продукту у ВВП країни має становити не менше 10 % [1]. Проте повномасштабна війна створила ряд загроз та перешкод для їх досягнення, зокрема:

- загрози інформаційній безпеці: підвищення рівня загрози кібератак та інших форм кіберзлочинності з боку агресора, загрози втручання в електронні системи державного сектору, такі як системи управління документами, мережі зв'язку тощо, що може призвести до порушень безпеки, перешкоджати нормальному функціонуванню систем та до втрати конфіденційності даних;
- економічні обмеження: зменшення інвестицій та фінансових ресурсів для цифрової трансформації, що також обмежує розвиток необхідної інфраструктури, впровадження нових технологій та навчання персоналу;

- географічні обмеження: обмеження в доступі до певних регіонів або територій, що ускладнює розвиток інфраструктури та надання послуг в цих областях.

У цьому контексті розроблення та реалізація системи конкретних заходів для гарантування кібербезпеки, диверсифікації джерел постачання технологій, підтримки внутрішніх інновацій та розвитку регіонального співробітництва є пріоритетними завданнями як в умовах війни, так і в період післявоєнного відновлення.

Цифрові технології мають значний потенціал для розв'язання проблем, з якими може стикатися державний сектор національної економіки післявоєнного періоду. Так, за допомогою штучного інтелекту та машинного навчання можна прогнозувати економічні процеси, аналізувати великі обсяги даних та розробляти ефективні стратегії управління. Наприклад, алгоритми машинного навчання можуть допомогти у визначенні оптимальних цінових стратегій, прогнозуванні попиту на товари та послуги, а також у виявленні потенційних фінансових ризиків. Штучний інтелект та машинне навчання також можуть бути використані для аналізу бюджетних процесів, прогнозування податкових надходжень та оптимізації витрат. На основі аналізу економічних даних та історичних зв'язків, алгоритми штучного інтелекту можуть надати рекомендації щодо оптимального розподілу фінансових ресурсів для досягнення економічної стабільності та зростання [2].

Застосування блокчейн-технології допомагає підвищити ефективність фінансових операцій, забезпечує надійність та прозорість у державному секторі економіки. Так, наприклад, ця технологія може бути використана для забезпечення недоторканості публічних записів, електронного голосування, відстеження походження фінансових коштів та боротьби з корупцією. Застосування блокчейн-технології у системі публічних закупівель дозволяє створити недоторкані записи про учасників, умови контрактів та транзакції. Це забезпечує прозорість у процесі закупівель, ускладнює можливість корупційних дій та зменшує ризик фальсифікації даних [3].

Інтернет речей (Internet of Things, IoT) може бути використаний у державному секторі для покращення ефективності та якості послуг, а також для забезпечення розумного управління містами та інфраструктурою, що дозволяє вдосконалити управління енергоефективністю, оптимізувати рух транспорту, покращити управління водопостачанням та відходами [4]. Використання смарт-пристроїв у державних будівлях для керування освітленням, опаленням, кондиціонуванням повітря та іншими системами дозволяє ефективно використовувати енергію, знижуючи витрати та сприяючи сталому розвитку [5].

Післявоєнний період може стати часом значних змін та розвитку державного сектору економіки України шляхом цифрової трансформації за такими перспективними напрямками:

1. Розвиток інфраструктури: зосередження на розвитку ширококутвого інтернету та мережевої інфраструктури, забезпечення доступу до цифрових технологій на всій території країни, що включає будівництво цифрових центрів, розвиток бездротових мереж, забезпечення швидкого та стабільного інтернет-з'єднання в сільській місцевості та віддалених регіонах.

2. Розширення спектру електронних послуг для громадян та бізнесу та подальший розвиток системи електронної ідентифікації, що означає забезпечення зручного доступу до електронних сервісів через вебпортали та мобільні додатки, спрощення процедур, скорочення термінів надання послуг та поліпшення взаємодії з органами державної влади.

3. Удосконалення електронної системи управління документами, моніторингу та контролю для забезпечення швидкого та ефективного доступу до інформації, автоматизації робочих процесів на всіх рівнях національної економіки. Використання цифрових технологій для моніторингу діяльності державних органів, фінансових операцій, закупівель та інших процесів допоможе забезпечити прозорість, запобігти корупції та покращити управління в державному секторі.

4. Зміцнення системи кібербезпеки: забезпечення надійного захисту інформації та кіберінфраструктури, удосконалення системи кібербезпеки державних органів та підвищення кіберсвідомості співробітників.

Це дозволить прискорити цифрову трансформацію державного сектору економіки України, поліпшити якість державних послуг, забезпечити прозорість та ефективність управління та сприятиме розвитку цифрової економіки. Проте, щоб досягти успіху в цифровій трансформації, необхідно мати належно підготовлений персонал з розвинутими цифровими навичками, який здатний адаптуватися до цифрового середовища, що постійно змінюється. Отже, на сьогодні також украй важливими ініціативами є розроблення та впровадження ефективних освітніх програм для підготовки кадрів відповідно до потреб цифрової економіки для швидкого післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел:

- 1.Офіційний сайт. Міністерство цифрової трансформації України. <https://thedigital.gov.ua/>
2. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W. W. Norton & Company
3. Tapscott, D., & Tapscott, A. (2016). *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin Is Changing Money, Business, and the World*. Portfolio.
4. Caragliu, A., Del Bo, C., & Nijkamp, P. (2011). Smart cities in Europe. *Journal of Urban Technology*, 18(2).

5. Riggins, F. J., & Wamba, S. F. (2015). Research directions on the adoption, usage, and impact of the Internet of Things through the use of big data analytics. *Information Systems Frontiers*, 17(2)

6. IMF. (2017). *The Digital Economy: New IMF Staff Discussion Note*. International Monetary Fund.

Маркіна М.І., аспірантка,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Київ, Україна

**ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ
ПРИНЦИПІВ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ В КРАЇНАХ ЄС:
ПІСЛЯВОЄННИЙ АСПЕКТ**

Markina M. I., Postgraduate Student,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
Kyiv, Ukraine

**SPATIAL PLANNING IN UKRAINE AS IMPLEMENTATION OF THE
PRINCIPLES OF SPATIAL DEVELOPMENT IN THE EU COUNTRIES:
THE POST-WAR ASPECT**

***Abstract.** The principles of spatial development in the EU countries are analyzed. The main legislative and regulatory documents used in the practice of the EU countries for spatial development are presented. The principles of spatial development of the EU countries in their implementation in spatial planning in Ukraine. The importance of the development of spatial planning in Ukraine in accordance with the principles of the EU countries in the context of post-war reconstruction is substantiated.*

Глобальні виклики та можливості сьогодення диктують важливість застосування новітніх принципів і концепцій публічного управління. Для України це важливо зважаючи на проведення реформи адміністративно-територіального устрою та децентралізації управління. Окремо слід зазначити важливість формування нового бачення на розвиток України у післявоєнний період.

Щодо України, впродовж останніх років можна говорити про впевнене зростання ролі територіального планування, навіть незважаючи на запровадження воєнного стану. Територіальне, або просторове планування є ефективним інструментом інтеграції на конкретних територіях не тільки місцевих, регіональних та загальнодержавних інтересів, а й можливості